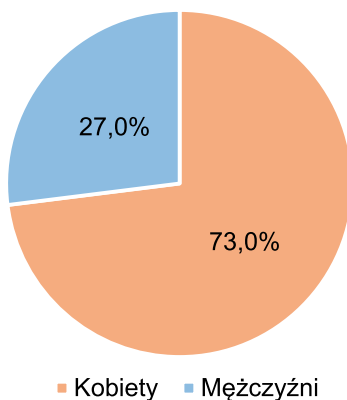

Rozdział 4. Plany migracyjne maturzystów z obszarów wiejskich województwa świętokrzyskiego związane z edukacją

4.1. Charakterystyka badanej grupy

Badania ankietowe dotyczące migracji pomaturalnych młodzieży zostały przeprowadzone na grupie 467 licealistów klas maturalnych z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego. Wśród respondentów przeważały kobiety, które stanowiły 73,0% ankietowanej zbiorowości (ryc. 26). Rozkład ten współgra z faktem, że licea o profilu ogólnym częściej wybierają dziewczęta, podczas gdy chłopcy preferują szkoły bezpośrednio przygotowujące ich do zawodu (technika i szkoły zawodowe).

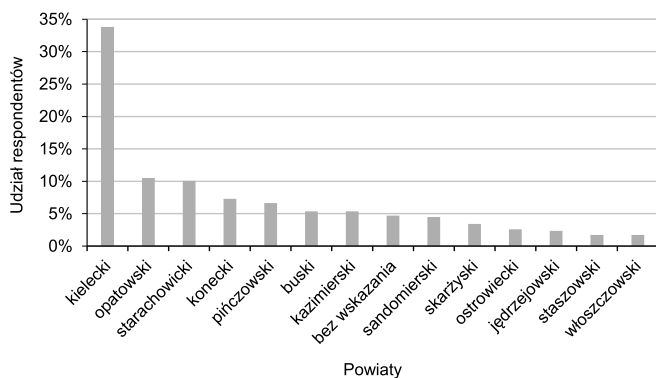
Młodzież biorąca udział w badaniu w zdecydowanej większości posiadała obywatelstwo polskie (99,1%). Pozostałe osoby zadeklarowały inne obywatelstwo (polsko-amerykańskie, amerykańskie, ukraińskie). W dalszych analizach, ze względu na znikomy odsetek uczniów innego niż polskie obywatelstwo, cechy tej nie brano pod uwagę.

Ryc. 26. Podział ankietowanych maturzystów według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondenci pochodzili ze wszystkich powiatów woj. świętokrzyskiego (ryc. 27). Największą grupę stanowili uczniowie z powiatów: kieleckiego (33,8%), opatowskiego (10,5%) oraz starachowickiego (10,1%). Miejsca swojego zamieszkania nie wskazało 4,7% maturzystów.

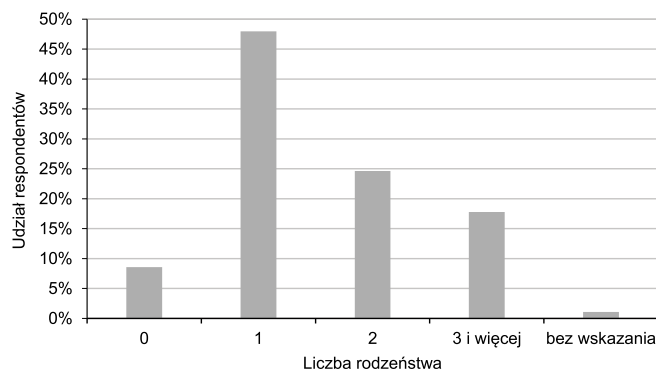

Ryc. 27. Struktura zamieszkania ankietowanych maturzystów według powiatów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Ankietowani pochodzili z 256 różnych miejscowości znajdujących się na obszarach wiejskich woj. świętokrzyskiego. Miejscowości swojego zamieszkania nie wskazało przy tym 19,9% maturzystów. Młodzież reprezentowała 78 gmin. Najwięcej osób pochodziło z obszarów gmin: Kazimierza Wielka, Brody, Iwaniska, Łopuszno, Piekoszów, Chęciny, Górnio, Klimontów, Pawłów, Pińczów, Bieliny, Strawczyn, Masłów i Miedziana Góra (średnio po ok. 3,0% badanych).

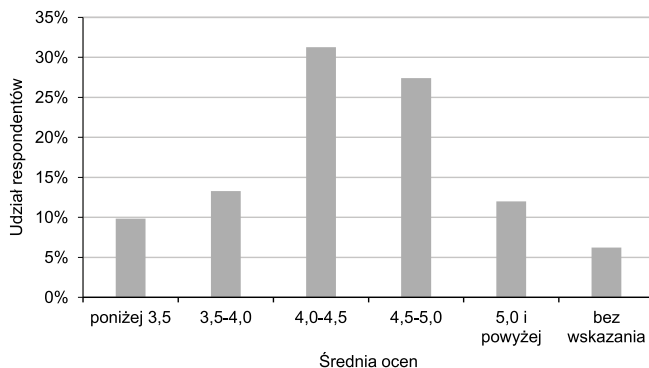
Kolejną cechą metrykalną badanej młodzieży była liczba posiadanego rodzeństwa (ryc. 28). Niemal połowa respondentów miała jednego brata lub jedną siostrę (48,0%), a co czwarty badany (24,6%) deklarował posiadanie dwojga rodzeństwa. Maturzyści z trojgiem lub więcej rodzeństwa stanowili 17,8%, zaś jedynacy 8,6%.

Ryc. 28. Udziały ankietowanych maturzystów deklarujących określoną liczbę rodzeństwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

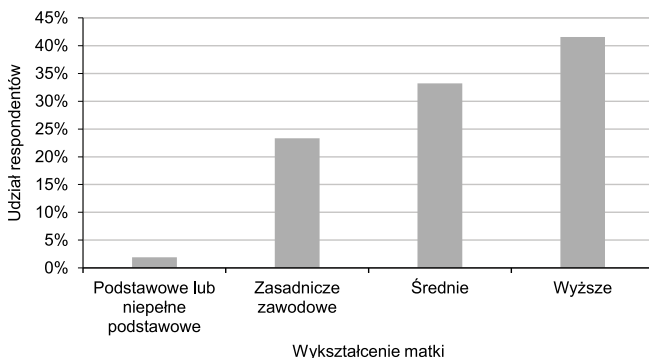
Zestawiono również średnie ocen uzyskane przez licealistów na koniec poprzedniego roku szkolnego (ryc. 29). W zbiorowości dominowali respondenci ze średnią ocen mieszczącą się w przedziale 4,0-4,5 (31,3%), a osoby ze średnią ocen między 4,5 a 5,0 stanowiły ponad jedną czwartą badanych (27,4%). Uczniowie klas maturalnych ze średnią w przedziale 3,5-4,5 stanowili 13,3% ogółu i było ich niewiele więcej niż uczniów ze średnią 5,0 i powyżej (12,0%). Swojej średniej ocen nie wskazało 6,2% maturzystów. Warto dodać, że przeciętna średnia ocen wyniosła 4,2, co jest dość zaskakującym wynikiem, analizując późniejsze rezultaty maturalne świętokrzyskich abiturientów.

Ryc. 29. Udziały badanych deklarujących średnie ocen uzyskanych na koniec poprzedniego roku szkolnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

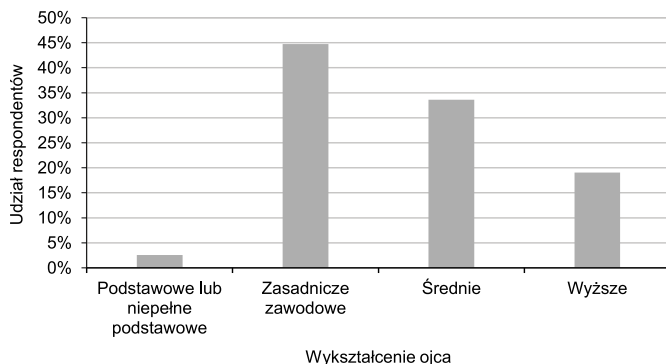
Dodatkowo respondentów zapytano o wykształcenie ich rodziców. Największą grupę stanowili uczniowie, których matki posiadały wykształcenie wyższe (41,5%). Co trzeci maturzysta zadeklarował, że jego matka posiada wykształcenie średnie (33,2%), a niemal co czwarty (23,3%), że zasadnicze zawodowe (ryc. 30).

Ryc. 30. Wykształcenie matek ankietowanych maturzystów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Struktura kwalifikacji ojców badanej populacji wykazała istotne różnice w porównaniu z wykształceniem matek (ryc. 31). Najliczniejszą grupę tworzyli ojcowie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (44,8%). Co trzecia osoba zadeklarowała średnie wykształcenie ojców (33,6%), zaś ojców z wyższym wykształceniem było 19,1%. Najmniej liczną grupę stanowili uczniowie, których ojcowie ukończyli edukację na poziomie podstawowym lub niepełnym podstawowym (2,6%).

Ryc. 31. Wykształcenie ojców ankietowanych maturzystów

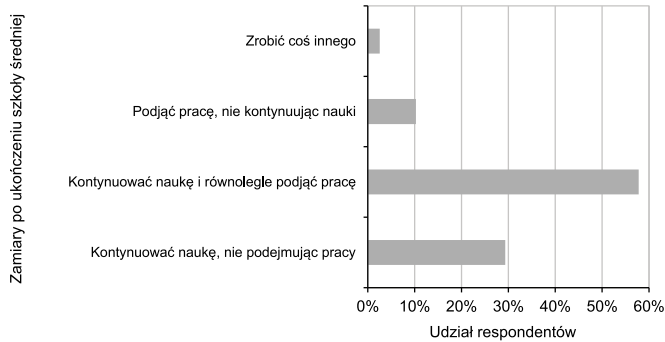
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

4.2. Zamiary maturzystów po ukończeniu szkoły średniej

Pierwsze podstawowe pytanie, które zadano ankietowanej młodzieży licealnej pochodzącej z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego, odnosiło się do ich dalszych zasadniczych planów po zakończeniu szkoły średniej. Mieli do wyboru kilka wariantów odpowiedzi dotyczących najbardziej prawdopodobnych aktywności, tj. kontynuowania nauki, podjęcia pracy lub połączenia pracy z nauką. Mogli także samodzielnie wpisać inną odpowiedź, określającą ich zamiary (ryc. 32).

Zdecydowana większość respondentów (87,1%) po ukończeniu szkoły średniej zamierza kontynuować naukę, przy czym 29,3% chce skupić się jedynie na niej, zaś 57,8% planuje jednocześnie podjąć pracę. Trzeba jednak mieć na względzie fakt, że zamiary te mogą być zweryfikowane przez rzeczywistość, w której młody student się znajdzie. Może się bowiem okazać, że studiowanie będzie na tyle wymagające, zajmie znaczną część czasu i, niestety, na pracę go już nie wystarczy. Również otrzymanie stypendium – lub jego brak, koszty życia i utrzymania na studiach – mogą w znacznym stopniu zmienić plany młodzieży wiejskiej na najbliższe miesiące. Pozostałe 10,3% badanych zadeklarowało, że nie zamierza kontynuować nauki, lecz podejmie pracę, a 2,6% planuje robić coś innego albo nie ma jeszcze planów pomaturalnych.

Rozkład odpowiedzi maturzystów w podziale na płeć w pewnym stopniu różnicuje ich zamiary pomaturalne (ryc. 33). Największa różnica dotyczyła udziału osób zamie-

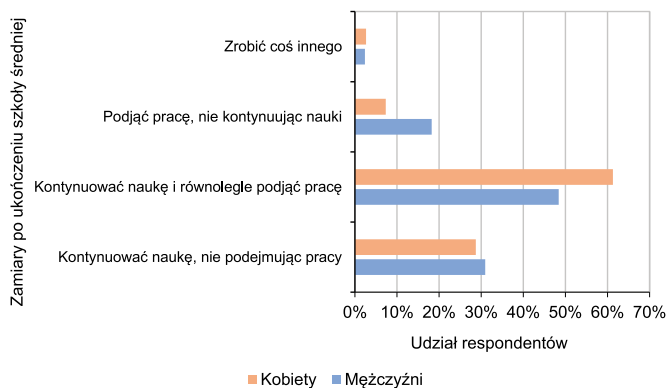

Ryc. 32. Zamiany respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego po ukończeniu szkoły średniej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

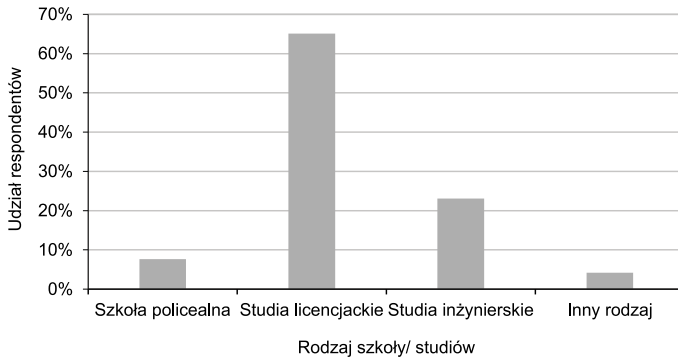
rzających kontynuować naukę z jednoczesnym podjęciem pracy, ponieważ w przypadku kobiet (61,3%) był on o ok. 13 punktów procentowych (p.p.) większy niż w grupie mężczyzn (48,3%). Zauważalna, ale odwrotna, rozbieżność (10 p.p.) istnieje jeśli chodzi o podjęcie wyłącznie zatrudnienia, gdzie większy odsetek mężczyzn (18,3%) wskazywał taką możliwość.

W dalszej części badania młodzież wiejska, deklarująca chęć kontynuacji nauki, miała sprecyzować, jaki rodzaj kształcenia zdecydowałyby się podjąć. Respondenci mogli wybrać: „szkołę policealną nielicencjacką i nieinżynierską”, „studia licencjackie”, „studia inżynierskie” lub „inne”. Większość młodzieży określiła, że zamierza uczyć się na studiach licencjackich (65,1%), a 23,1% odpowiedziało, że planuje podjąć studia inżynierskie (ryc. 34). Na dalszą edukację w szkołach policealnych wskazało 7,6% badanych, a 4,2% zadeklarowało inny rodzaj kształcenia.

Ryc. 33. Zamiany respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego po ukończeniu szkoły średniej w podziale na płeć

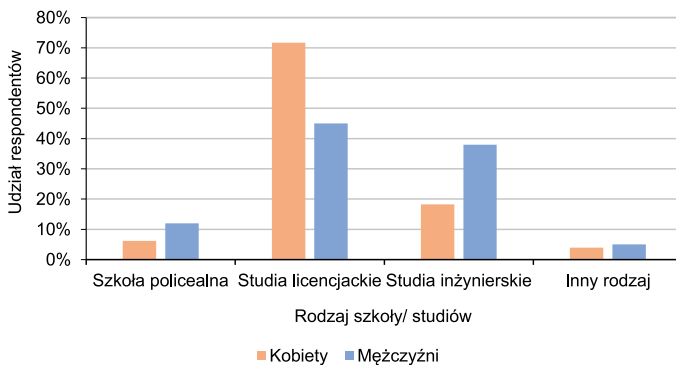
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Ryc. 34. Udziały respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego deklarujących rodzaj dalszego kształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Rozkład odpowiedzi związanych z wyborem rodzaju dalszej edukacji w podziale na płeć wskazuje, że kobiety (71,7%) częściej niż mężczyźni (45,0%) wybierały studia licencjackie (ryc. 35). Odminną sytuację zaobserwowano w odniesieniu do podjęcia nauki na studiach inżynierskich oraz w szkołach policealnych – w obu przypadkach wybory te mężczyźni deklarowali prawie dwa razy częściej niż kobiety. Można sądzić, że taki rodzaj kształcenia pozwoli młodym mężczyznom z obszarów wiejskich szybciej zdobyć upragniony zawód i stać się niezależnym finansowo, odciążając tym samym rodzinę, ewentualnie utrzymać tę, którą planują w przyszłości założyć.

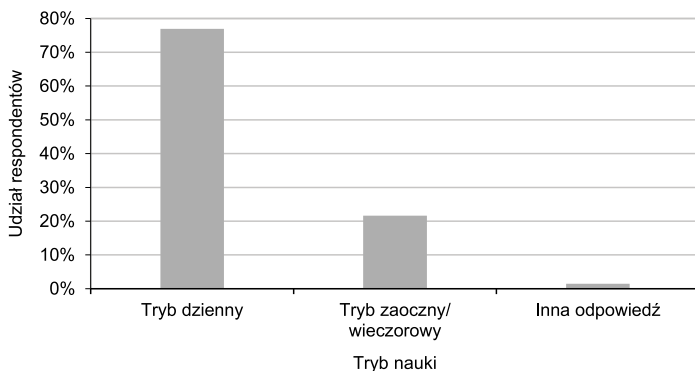

Ryc. 35. Udziały respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego deklarujących rodzaj dalszego kształcenia w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondentów, którzy zadeklarowali chęć kontynuowania nauki, zapytano również o zamierzony tryb dalszej edukacji (ryc. 36). Do wyboru mieli „tryb dzienny” oraz „zaoczny lub wieczorowy”. Mogli również wpisać swoje preferencje w polu „inne”.

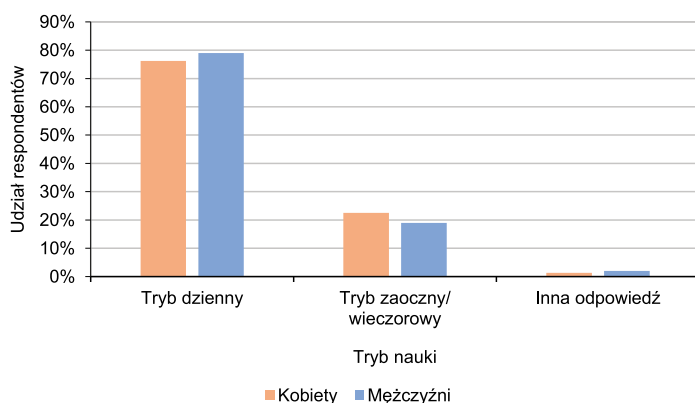
Zdecydowana większość badanych maturzystów planuje uczyć się w trybie dziennym (76,9%), a nieco ponad jedna piąta (21,6%) wskazała tryb zaoczny lub wieczorowy. Jedyne 1,5% osób wybrało inną odpowiedź (jeden kierunek dziennie, drugi zaocznie) albo jeszcze nie zdecydowało, w jakim trybie ją podejmie.

Ryc. 36. Deklarowane formy dalszego kształcenia respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

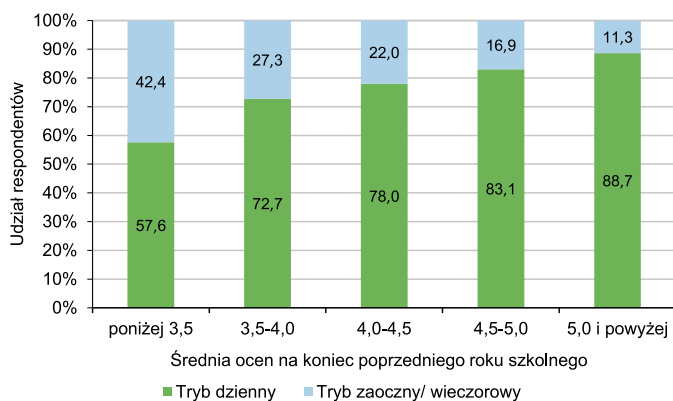
W podziale na płeć nie zauważono istotnych różnic w preferencjach ankietowanych dotyczących trybu zamierzonego kształcenia (ryc. 37). Nieznaczna przewaga mężczyzn nad kobietami przy wyborze trybu dziennego studiów (o 2,8 p.p.), jak również kobiet nad mężczyznami przy wyborze trybu niestacjonarnego (o 3,5 p.p.), może wynikać z chęci szybkiego usamodzielnienia się młodych kobiet z obszarów wiejskich lub mieć związek z indywidualnymi warunkami materialnymi respondentów.

Ryc. 37. Deklarowane formy dalszego kształcenia respondentów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Policzono także przeciętną średnią ocen maturzystów deklarujących zamiar kontynuowania nauki w trybie dziennym i zaocznym lub wieczorowym (ryc. 38). Przeciętna średnia ocen ankietowanych, deklarujących chęć podjęcia studiów w trybie dziennym, wyniosła 4,4, zaś w trybie zaocznym lub wieczorowym – 4,1. Im wyższa była średnia, tym większa była grupa przyszłych studentów zamierzających kształcić się w trybie dziennym. Można zatem stwierdzić, że wyniki w nauce osiągnięte przez uczniów szkół średnich, mają wpływ na wybór formy dalszego kształcenia. Innymi słowy, osoby mające wyższą średnią ocen zamierzają kształcić się w trybie dziennym, podczas gdy uczniowie słabsi, wybierają tryb zaoczny lub wieczorowy. Analogiczny wniosek postawili także badacze, zajmujący się mobilnością dolnośląskiej młodzieży [Dolińska *et al.* 2020a].

Ryc. 38. Deklarowane formy dalszego kształcenia respondentów z uwzględnieniem ich średnich ocen na koniec poprzedniego roku szkolnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

4.3. Preferencje oraz powody wyboru kierunków kształcenia

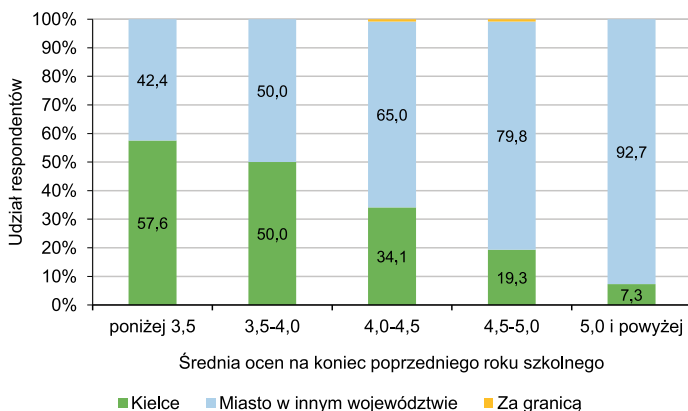
Uczniowie klas maturalnych z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego w zdecydowanej większości zadeklarowali chęć kontynuowania nauki, dlatego też zapytano tę grupę o miejsce zamierzonych studiów. Prawie jedna trzecia badanych (31,4%) wskazała Kraków, niewiele mniej – Kielce (29,0%), zaś na trzecim miejscu znalazła się Warszawa (14,5%). Oznacza to, że prawie połowa świętokrzyskich maturzystów zamieszkująca obszary wiejskie, zamierza kontynuować naukę w dwóch najbliższych położonych i najlepiej skomunikowanych z Kielcami ważnych ośrodkach akademickich kraju, położonych jednak poza granicami województwa. Pozostałymi miastami, w których respondenci zamierzają się kształcić są: Lublin (4,7%), Wrocław (4,2%), Łódź (3,7%), Gdańsk (2,9%), Katowice (2,2%), Rzeszów (1,2%) oraz Poznań (1,0%).

Sporadycznie wskazywano także Szczytno, Białystok, Opole i Tarnobrzeg. Poza granicami kraju (Norwegia, Anglia, Niderlandy) studiować zamierza jedynie 1,0% uczniów, zaś 2,9% nie potrafiło sprecyzować swojej odpowiedzi albo jeszcze nie zdecydowało. Nie zauważono zróżnicowań przy wyborze miejsca zamierzonych studiów w podziale na płeć badanych.

Zestawiono także średnią ocen uzyskanych na koniec poprzedniego roku szkolnego przez badanych maturzystów z zamiarem kontynuowania przez nich edukacji w określonych lokalizacjach (ryc. 39). Zwrócono uwagę na kategorie miejsc zamieszkania, które zostały uznane przez respondentów jako trzy najważniejsze (Kielce, miasto w innym województwie, za granicą). Najwyższą przeciętną średnią ocen charakteryzowała młodzież zamierzającą kontynuować edukację w dużych centrach akademickich kraju, położonych poza województwem (4,5), natomiast najniższą przeciętną średnią ocen została uzyskana przez maturzystów deklarujących podjęcie studiów w Kielcach (4,0). Istnieje prawidłowość, że im wyższa średnia, tym większy udział przyszłych studentów zamierzających kształcić się poza granicami regionu. Analogicznie, im wyższa była średnia ocen maturzystów, tym udział planujących podjąć studia w Kielcach malał. Można więc wysnuć wniosek, że osoby osiągające gorsze wyniki w nauce pozostają w bliższych mniejszych ośrodkach, natomiast ci z wyższymi średnimi kierują się do większych ośrodków akademickich, położonych w innych regionach kraju. Podobne zróżnicowania ustalono w badaniach młodzieży prowadzonych wcześniej w woj. opolskim [Jończy *et al.* 2013] i dolnośląskim [Dołęcka *et al.* 2020a].

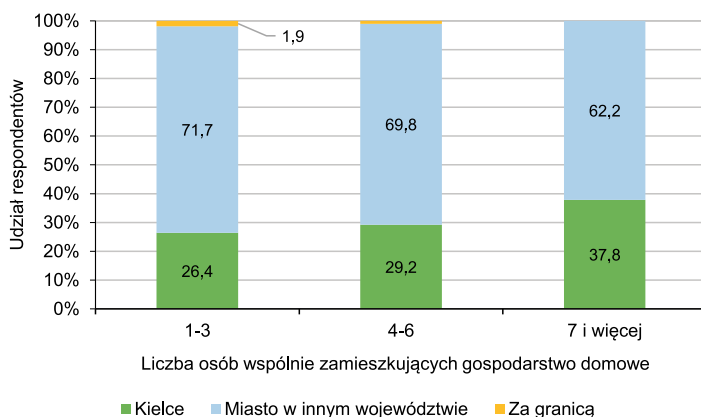
W analizie starano się ustalić związek między liczbą osób wspólnie zamieszkujących gospodarstwo domowe a decyzjami migracyjnymi młodzieży odnośnie do miejsca planowanych studiów (ryc. 40). Zauważono mniejszą skłonność do studiowania w mieście w innym województwie oraz poza granicami kraju w miarę wzrostu liczebności

Ryc. 39. Deklarowane przez respondentów miejsce zamierzonych studiów z uwzględnieniem ich średnich ocen na koniec poprzedniego roku szkolnego
 Pominięto na wykresie etykiety wartości poniżej 1,0%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

członków gospodarstwa domowego. Odwrotnie prezentowały się wybory dotyczące studiowania w Kielcach, ponieważ największy odsetek takich osób dotyczył gospodarstw domowych zamieszkałych przez 7 i więcej osób (37,8%). Zatem, mniejszą skłonność do migracji międzywojewódzkich mają maturzyści pochodzący z liczniejszych rodzin.

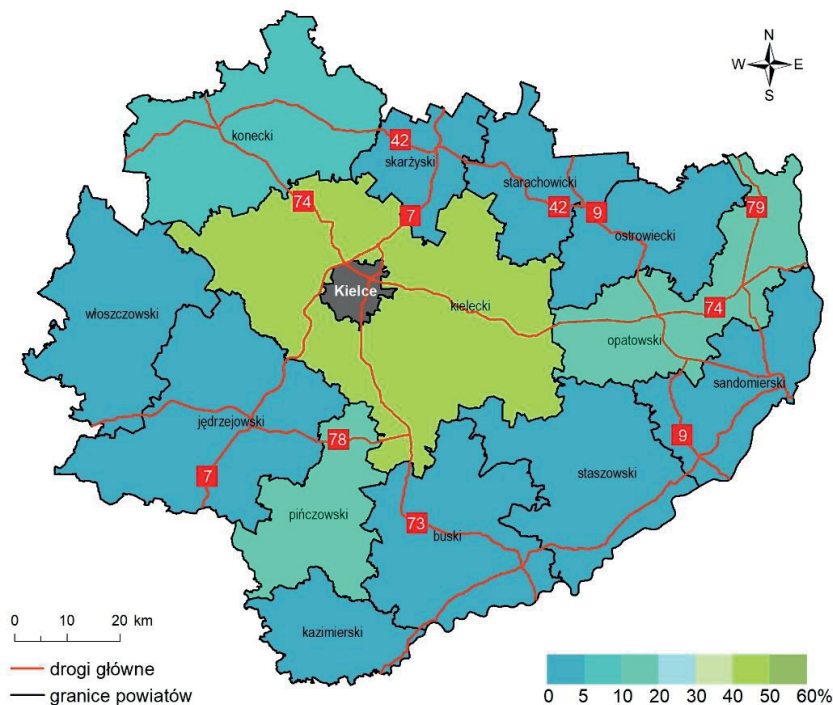

Ryc. 40. Deklarowane przez respondentów miejsce zamierzonych studiów z uwzględnieniem liczby osób wspólnie zamieszkujących gospodarstwo domowe
Pominięto na wykresie etykiety wartości poniżej 1,0%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Dość ciekawym odbiciem prawdopodobnych perspektyw pomaturalnej mobilności było zróżnicowanie przestrzenne (w przekroju powiatów woj. świętokrzyskiego) intencji młodzieży dotyczących wyboru miejsca zamierzonych studiów (ryc. 41). Zilustrowano je za pomocą udziałów osób badanych, zagregowanych do poziomu powiatów ich zamieszkania. Przyczyną zgeneralizowania do tego poziomu przestrzennego było to, że podział na gminy nie dałby tak czytelnych wyników. Niemal połowa maturzystów planujących studia w stolicy woj. świętokrzyskiego mieszkała na obszarach wiejskich powiatu kieleckiego (47,9%). W dalszej kolejności, najwięcej osób, deklaruujących zamiar podjęcia studiów w Kielcach, pochodziło z powiatów: opatowskiego (11,1%), pińczowskiego (10,3%) i koneckiego (8,5%). Potwierdza to tezę dotyczącą selektywności migracji, przejawiającej się odpływem młodych mieszkańców ze wsi do miast, czemu sprzyja dodatkowo dobra dostępność transportowa i ranga ośrodka akademickiego [Czapiewski, Komornicki 2010]. W Polsce nie ma tradycji wyjeżdżania daleko na studia – maturzyści, jeśli już decydują się na przeprowadzkę, wybierają miejsca oddalone o średnio 70 km od miejsca, w którym ukończyli szkołę średnią [Herbst, Sobotka 2014]. Ponadto większość studentów jest finansowo zależna od rodziców, dlatego trudno im podjąć studia daleko od domu.

Analizując odsetek osób zamierzających studiować w mieście w innym województwie, również stwierdzono, że najwięcej maturzystów planujących takie studia pochodzi z obszarów wiejskich powiatu kieleckiego, jednak ich udział był znacznie mniejszy

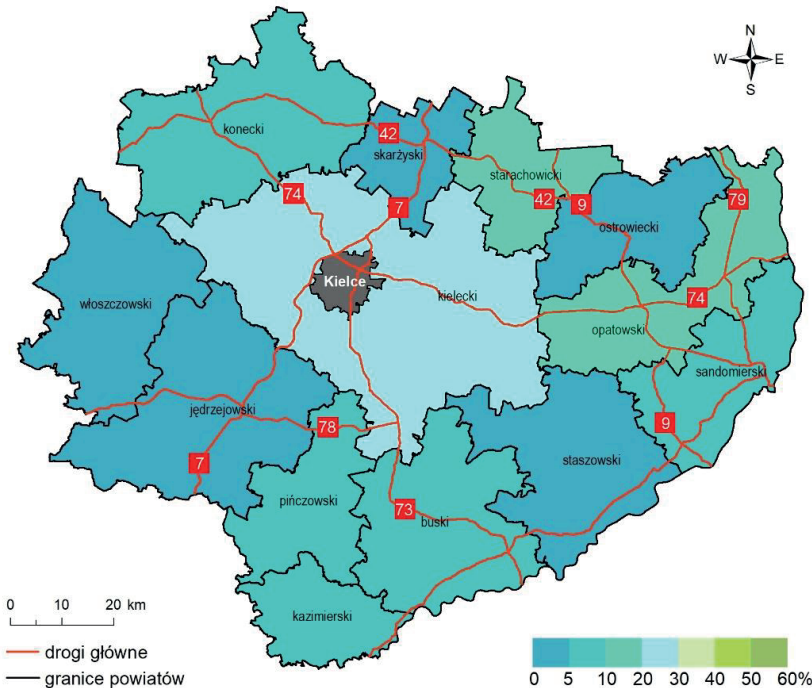

Ryc. 41. Udziały osób deklarujących zamiar podjęcia studiów w Kielcach według powiatów woj. świętokrzyskiego
 Skala barwna na rycinach dotyczących powiatów jest taka sama ze względu na możliwości porównania wyników.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

niż osób deklarujących zamiar podjęcia studiów w Kielcach i wyniósł 27,7% (ryc. 42). Ponadto spory odsetek respondentów, planujących dalsze kształcenie poza granicami województwa, dotyczył powiatów: starachowickiego (14,8%) i opatowskiego (10,2%). Warto dodać, że licealiści pochodzący z północnych powiatów woj. świętokrzyskiego częściej na miejsce swoich studiów wybierali Warszawę, niż ich koledzy mieszkający w powiatach południowych, którzy z kolei częściej wskazywali Kraków.

Przyszłych studentów poproszono także o wskazanie uczelni, na której planują się kształcić. Najczęstszym wyborem były uczelnie krakowskie, kieleckie i warszawskie – co ściśle korespondowało z wcześniej wskazanymi miastami zamierzonych studiów. Najwięcej maturzystów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego planuje kształcić się na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach (18,9%). Na drugim miejscu znalazł się Uniwersytet Jagielloński (10,6%), a następnie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (6,1%). Uniwersytet Warszawski wybrało 4,4% badanych. Pozostałe uczelnie wskazywane przez maturzystów to: Politechnika Świętokrzyska w Kielcach (3,9%), Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (2,7%), Politechnika Krakowska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytet Medyczny w Łodzi

Ryc. 42. Udziały osób deklarujących zamiar podjęcia studiów w miastach poza woj. świętokrzyskim według powiatów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

(po 1,7%), Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie (1,5%). Inne wskazania dotyczyły jeszcze 55 jednostek akademickich. Były to uczelnie zarówno polskie (m.in. Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, Politechnika Gdańska, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie), jak również zagraniczne (Nord University w Bodø, Inholland University of Applied Science, Cardiff University). Ponad jedną piątą badanych (21,1%) nie potrafiła wskazać uczelni, na której miałyby się dalej kształcić.

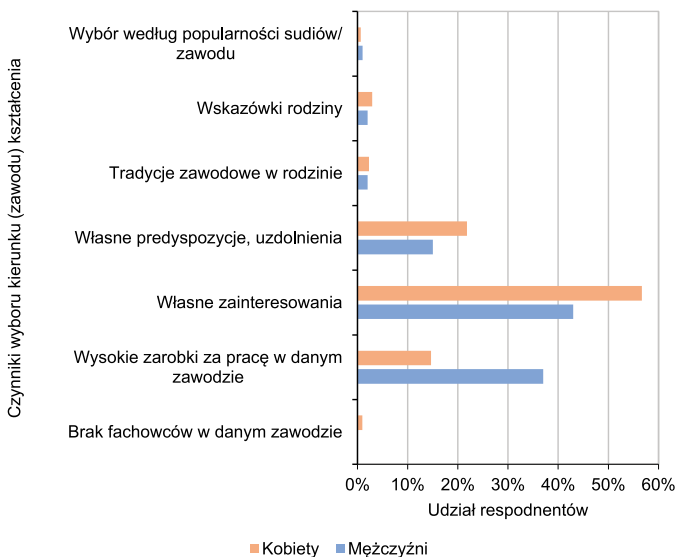
Jeśli chodzi o kierunki studiów, również dla jednej piątej (20,4%) ankietowanych nie było jeszcze wiadome, jaką decyzję podejmą. Pozostałe 79,6% badanych najczęściej wybierało m.in. psychologię (6,4%), ekonomię (3,4%), fizjoterapię i prawo (po 2,9%). Niewiele mniej abiturientów zdecydowanych było studiować filologię angielską oraz kosmetologię (po 2,5%), informatykę (2,2%), finanse i rachunkowość, czy pedagogikę (po 2,0%).

Biorąc pod uwagę kryterium dziedzin nauki stwierdzono, że najwięcej maturzystów z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego zamierza kształcić się w dziedzinie nauk społecznych – była to ponad jedna czwarta wszystkich badanych (26,3%). Drugą największą grupą były osoby, chcące studiować kierunki z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu (19,7%), a kolejną z dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych (13,7%). Poza tym ankietowani zamierzają jeszcze podjąć kształcenie w dziedzinach

nauk: ścisłych i przyrodniczych (7,2%), humanistycznych (5,9%), rolniczych (4,6%). Pojedyncze wskazania dotyczyły dziedziny sztuki (2,2%).

Pytania poświęcone preferencjom dotyczącym kontynuowania edukacji, zostały uszczegółowione o zagadnienie dotyczące czynników mających wpływ na decyzje młodzieży z obszarów wiejskich przy wyborze kierunku dalszego kształcenia. Anketowani, udzielając odpowiedzi, mieli do wyboru jeden z ośmiu wariantów: „brak fachowców w danym zawodzie”, „wysokie zarobki za pracę w danym zawodzie”, „własne zainteresowania”, „własne predyspozycje, uzdolnienia”, „tradycje zawodowe w rodzinie”, „wskazówki rodziny”, „wybieram to, co wybrali inni, kierując się aktualną popularnością danych studiów/zawodu” oraz „inny czynnik”. Ponad połowa respondentów wskazała na własne zainteresowania (53,1%), a ponad dwa razy mniejszy odsetek uczniów wskazał jako równie ważne powody wysokie zarobki za pracę w wybranym zawodzie oraz własne predyspozycje i uzdolnienia (po 20,1%). Wskazówki rodziny lub tradycje zawodowe ma zamiar zrealizować 10 razy mniejszy odsetek maturzystów.

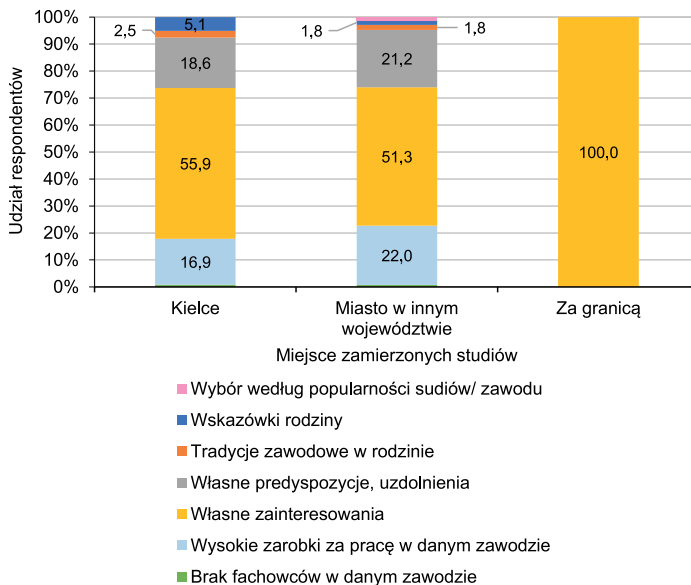
Rozpatrując wybór tych powodów z uwzględnieniem płci badanych stwierdzono, że mężczyźni (37,0%), ponad dwa razy częściej niż kobiety (14,7%), za dominujący czynnik przy wyborze dalszego kierunku kształcenia uważali wysokie zarobki za pracę w danym zawodzie (ryc. 43). Kobiety z kolei, częściej (56,4%) niż mężczyźni (43,0%), kierowały się własnymi zainteresowaniami. Ważniejszą rolę odgrywają też dla kobiet posiadane predyspozycje i uzdolnienia (21,8% kobiet, 15,0% mężczyzn). Oznacza to, że przy wyborze zamierzonego kierunku studiów (zawodu), kobiety częściej kierują się własnymi, subiektywnymi umiejętnościami na miarę swoich możliwości, natomiast dla mężczyzn najważniejszy jest czynnik materialny.

Ryc. 43. Dominujący czynnik, którym przy wyborze kierunku dalszego kształcenia kierowali się respondenci z obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

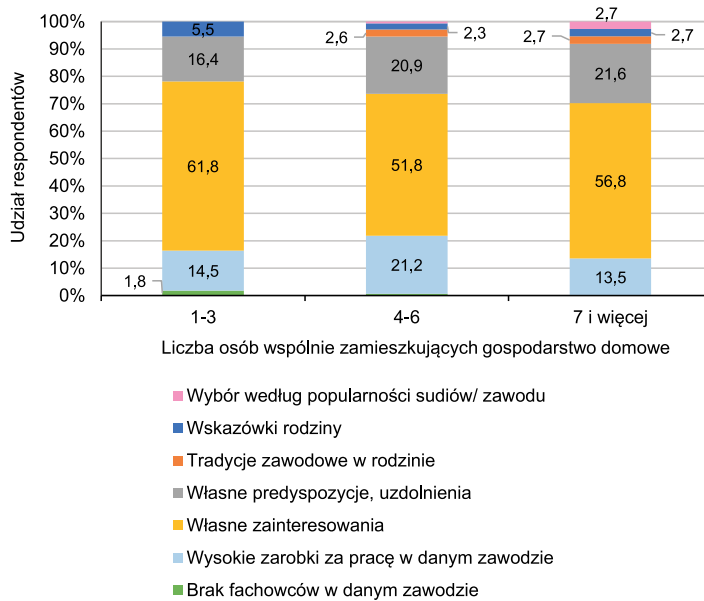
Zestawiając czynniki, którymi przy wyborze studiów kierują się respondenci z miejscem planowanych studiów zauważono, że proporcje odpowiedzi są bardzo podobne (ryc. 44). Bez względu na lokalizacje ośrodka akademickiego, maturzyści najczęściej wskazywali na własne zainteresowania: 55,9% osób planujących studia w Kielcach, 51,3% badanych, którzy wybrali ośrodki w innym województwie, wszyscy zamierzający kształcić się za granicą. Po drugie, istotna niezależnie od miejsca kształcenia jest rola dwóch czynników, ale wyraźniej dla chcących studiować w innym niż Kielce krajowym ośrodku. Dla nich właściwie równie ważne (w granicach jednej piątej tej grupy uczniów) były wysokie zarobki za pracę w danym zawodzie i własne predyspozycje lub zdolności.

Ryc. 44. Dominujący czynnik, którym przy wyborze kierunku dalszego kształcenia kierowali się respondenci a deklarowane miejsce zamierzonych studiów
Pominięto na wykresie etykiety wartości poniżej 1,0%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Dokonując zestawienia czynnika decydującego o wyborze kierunku dalszego kształcenia z liczbą osób wspólnie zamieszkujących gospodarstwo domowe, dostrzeżono pewną korelację (ryc. 45). Generalnie, im więcej osób w gospodarstwie, tym większy był odsetek respondentów, którzy przy wyborze kierunku edukacji kierowali się własnymi predyspozycjami oraz uzdolnieniami – od 16,4% przy co najwyżej 3 osobach, do 21,6% przy co najmniej 7 osobach. Na własne zainteresowania wskazywały najczęściej osoby z mało licznych rodzin (61,8%), zaś maturzyści kierujący się przy wyborze dalszego kierunku kształcenia wysokimi zarobkami za pracę w danym zawodzie, stanowili największy odsetek w gospodarstwach, które wspólnie zamieszkiwało od 4 do 6 osób (21,2%).

Ryc. 45. Dominujący czynnik, którym przy wyborze kierunku dalszego kształcenia kierowali się respondenci a liczba osób wspólnie zamieszkujących gospodarstwo domowe
 Pominięto na wykresie etykiety wartości poniżej 1,0%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Zatem, mimo odrębności co do pochodzenia respondentów, można zauważyć, że przedstawiony rozkład czynników determinujących wybory dalszego kształcenia zasadniczo nie różni się od rezultatów badań prowadzonych wcześniej w woj. opolskim [Jończy *et al.* 2013] i woj. dolnośląskim [Dolińska *et al.* 2020a]. Niestety, maturzyści, podejmując decyzje dotyczące dalszego kształcenia, nie kierują się potrzebami rynku pracy, co prowadzi do wielu konsekwencji – głównie negatywnych. Młodzież ta, często po zakończeniu edukacji nie wraca już na wieś, upatrując w mieście lepszych warunków do życia [Kamińska 2011]. Dochodzi więc do opuszczania przez młodzież peryferyjnych miejsc zamieszkania i do dalszego wyludniania się obszarów wiejskich.